

ΑΡΘΡΑ

Οι φορολογικοί έλεγχοι για εμβάσματα εξωτερικού

Πέρη τα τέλη του 2012 τέθηκαν στο στίχαστρο των αρμόδιων φορολογικών αρχών περίπου 25.000 φορολογούμενοι, οι οποίοι εστοιχίστηκαν να έχουν αποστείλει την τριετία 2009-2011 χρηματικά εμβάσματα στο εξωτερικό ύψους άνω των 100.000 ευρώ έκαστος, ενώ από τις φορολογικές τους δηλώσεις προηγούμενων ετών δεν προέκυπτε «υπόλοιπο» το οποίο να δικαιολογούσε τα εμβασθέντα στο εξωτερικό ποσό.

Παράλληλα το υπουργείο Οικονομικών επέφυγε από τη συνήθη διαδικασία των ελέγχων, διότι ο φορολογούμενος στην περίπτωση αυτή, που έκλεισε τον Μάρτιο του 2013, ήταν σε μεγάλιο βαθμό ελληνικής και οδοντούσε στις περισσότερες περιπτώσεις σε άλλα και φορολόγηση, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση ήδη φορολογηθέντων ποσών, τα οποία νομίμως και μη δηλώνει ο φορολογούμενος και μη δηλώνει σε παλαιότερα έτη. Πάντως, μικρό μέρος των φορολογούμενων έκανε χρήση της εφαρμογής αυτής, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί ο έλεγχος όλων των υπολοίπων χιλιάδων περιπτώσεων. Σε όσους έλεγχο διατηρήθηκαν, πολλοί εκ των οποίων είναι τυπικά ακόμα σε εκκρεμότητα, ένα από τα βασικά προβλήματα είναι το γεγονός ότι η αρμόδια φορολογική αρχή λαμβάνει υπόψη της κυρίως τις πιστωτικές κινήσεις, αγνοώντας συναλλαγές όπως αναλήψεις ή χρήση μηχανημάτων και θα για παράδειγμα έτη, για τα οποία η αναζήτηση στοιχείων από τους φορολογούμενους ήταν και είναι πολλές φορές αδύνατη.

Καίτηρχης, η φορολογική αρχή υποχρεούται να λάβει υπόψη της, όχι μόνο τις πιστωτικές κινήσεις (ήτοι, καταθέσεις και εμβάσματα), αλλά το σύνολο των τραπεζικών κινήσεων του υπό έλεγχο φορολογούμενου (π.χ. αναλήψεις, πληρωμές, μεταφορές κ.ά.). Στην πράξη, όμως, επιλέγει αποασπαστικά μόνο τις κινήσεις πιστωτικού χαρακτήρα.

Να σημειωθεί ότι στο παρελθόν δεν υπήρχε υποχρέωση ούτε για τα τραπεζικά τμήματα αλλά ούτε και για τους πολλές και αιτιολογούν τις τραπεζικές τους συναλλαγές, ενώ παράλληλα ήταν ευρύτερη η χρήση μηχανημάτων, γεγονός που καθιστά ακόμα περισσότερο δύσχερη την αιτιολόγηση των συναλλαγών, τόσο μάλλον εκ των υστέρων.

Λεοφάνου ότι οι φορολογούμενοι καλούνται σε αυτού του είδους ελέγχους να αποδείξουν ότι μια κατάθεση ή ένα έμβασμα δεν συνιστά προίον αποκουβέντος εισοδήματος, η πρακτικά αυτή των φορολογικών ελέγχων ουσιαστικά οδηγεί στην πλήρη αναστροφή του βάρους απόδειξης

σε βάρος του φορολογούμενου, εν αντιθέσει των όσων ορίζει το Σύνταγμα και ο νόμος σχετικά με τη διαδικασία βεβαίωσης του φόρου. Πόσοι, άραγε, μπορούν να θυμούνται τις τραπεζικές τους συναλλαγές σε βάρος δεκαετίας;

Στον βαθμό, μάλλον, που επιμένει τραπεζικές κινήσεις αφορούν π.χ. επιρροικές συναλλαγές ή κοινούς τραπεζικούς λογαριασμούς, δεν ήταν λίγοι οι έλεγχοι που οδήγησαν σε παράλογα και δίκαια συμπεράσματα. Για παράδειγμα, υπήρχαν περιπτώσεις εμπόρων που απέστελαν εμβάσματα στο εξωτερικό (νομίμα) για πληρωμή προότων από ατομικούς τους λογαριασμούς και κλήθηκαν να αποδείξουν ότι τα έτη λόγω εμβάσματα δεν αποτελούσαν προσαυήση της περιουσίας τους. Σηξ δε περισσότερες κοινών τραπεζικών λογαριασμών, η φορολογική

αρχή εφαρμόζει την πρακτική να επιμερίζει διάξ αυθαίρετως τα ποσά στους συνδικαιούχους και στην συνέχεια να κλδιεί τους φορολογούμενους να αποδείξουν διαφορετικά επιχειρησιώ.

Το σημαντικότερο, τόσο ουσιαστικό όσο και νομικό πρόβλημα αναφορικά με τον έλεγχο των εμβασθέντων και των τραπεζικών υπολοίπων (είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό), έγκειται στην αναδρομικότητα. Συγκεκριμένα:

- α) Οι φορολογούμενοι δεν έχουν στοχαιία ούτε για παλαιότες τραπεζικές κινήσεις ούτε και για μη αναλωθέντα και νομίμως φορολογηθέντα εισοδήματα παλαιών ετών και τίσις για φορολογικές χρήσεις που έχουν ήδη παραρραφεί και για τις οποίες δεν υπει άρχεται ούτε ο φορολογούμενος αλλά ούτε και η φορολογική αρχή.

Σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου και τις συναγματικές διατάξεις, «ο νόμος ορίζει περί του μέλλοντος και δεν έχει αναδρομική δύναμη» (άρθρο 2 Α.Κ.) και «φόρος ή άλλο οποιουδήποτε βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε» (άρθρο 78 §2 του Συντάγματος). Οι διατάξεις δεν επιτρέπεται συνταγματικώς να εφαρμόζονται σε χρήσεις πέραν των δύο τελευταίων ετών, ενώ η απαγόρευση της αναδρομικότητας αυτής αφορά και τη δικαιοσύνη, αλλά και τη μέθοδο εξέλιξης της φορολογικής ύλης.

Πέρα, λοιπόν, από τα τυχόν μεμονωμένα επιχειρήματα που αφορούν κάθε έλεγχόμενο χωριστά, η επιβολή φόρων και προστίμων μόνο βάσει τραπεζικών υπολοίπων και κινήσεων είναι εξαιρετικά δύσκολο να θεμελιωθεί νομικά και οι όποιες πράξεις εκδόθουν υπάρχουν μενάλη απαντήσια να ακυρωθούν από τα δικαστήρια.

Αναμφισβήτητα, εξάλλυ, η όλη παραφυλολογία σε σχέση με τα εμβάσματα στο εξωτερικό έχει «δημονοποίηση» την πλήρη λογαριασμών σε χώρες του εξωτερικού, σε αντίθεση με τις αρχές της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων εντός της Ε.Ε. και κάθε έννοιας ελεύθερης διακίνησης της ιδιωτικής περιουσίας.

[SID-9302570]

Τα οφέλη της υιοθέτησης του connected reporting

Οι επιχειρήσεις βρίσκονται αυτές μέτωπες με ένα ολόγυα και πιο σύνθετο διεθνές περιβάλλον, εξαιτίας του οποίου περιπλέκεται η κατάσταση εταιρικών αναφορών (corporate reporting).

Οι αυξανόμενες απαιτήσεις και αλλαγές του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, καθώς και οι απαιτήσεις για άμεση, συναφή και ορθή πληροφόρηση από τους επενδυτές και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, δημιουργούν επιπλέον προκλήσεις στις επιχειρήσεις. Στο περιβάλλον αυτό αναγκά για έγκαιρες, συναφείς, και συνεπείς αναφορές, οι οποίες να λαμβάνονται με το μικρότερο δυνατό κόστος, αυξάνεται σημαντικά.

Η Ε.Ε. σε έρευνα που διενήργησε πρόσφατα με ταξύ κορυφαίων οικονομικών στελεχών 500 μεγάλων επιχειρήσεων παγκοσμίως από τους κύριους κλάδους της οικονομίας, εξέτασε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες κατά την προετοιμασία αναφορών, ανέλυσσε την τρέχουσα κατάσταση των εταιρικών αναφορών (corporate reporting) και επισήμανε τις εσωτερικές και εξωτερικές προκλήσεις που προκύπτουν με σκοπό τη βελτίωση τους. Από τα συμπεράσματα της έρευνας αναδείχθηκαν η σημασία και τα οφέλη των συνδεδεμένων αναφορών (connected reporting), οι οποίες για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων απαιτείται παρρησιαστική και ανοιχτή στάση των εταιρικών στελεχών, τόσο σε επίπεδο υιοθέτησης των προκλήσεων όσο και σε επίπεδο εφαρμογής και εξωτερικής αναφορές και να καταρτίζονται με τη μικρότερη δυνατή προσπάθεια. Τα κύρια ευρήματα της έρευνας συνοψίζονται ως ακολούθως:

- 1. Η παγκοσμιοποίηση και η επέκταση σε νέες αγορές, προϊόντα και υπηρεσίες αυξάνει σημαντικά την πολυπλοκότητα των επιχειρήσεων. Ο αριθμός των θυγατρικών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, κλάδων και των χώρων όπου δραστηριοποιούνται, αυξάνεται και κατά συνέπεια αυξάνεται και το πλήθος των προτύπων και κανονισμών με τα οποία οφείλουν να συμμορφωθούν.

2. Οι οικονομικές υπηρεσίες των επιχειρήσεων οφείλουν να ανταποκρίνονται στις αυξημένες απαιτήσεις για αναφορές από πολλά ενδιαφερόμενα μέρη (από το εξωτερικό ή το εσωτερικό περιβάλλον), όπως οι φορολογικές και ρυθμιστικές αρχές, οι μέτοχοι, οι επενδυτές, τα δικαστήρια. Ταυτόχρονα εκτελούνται, όλο και πιο επιτακτικά, οι αναφορές και σε μη χρηματοοικονομικής κοινωνικής ευθύνης, εταιρικής διακεντρικής κοινωνικής ευθύνης, εταιρικής διακεντρικής κοινωνίας, κ.λπ. Το είδος της πληροφόρησης που απαιτείται (π.χ. επίμπεδο ανάλυση, επίμπεδο εξέλιξη των δεδομένων κ.λπ.) διαφοροποιείται σημαντικά, ανάλογα με το ενδιαφερόμενο μέρος. Ομοίως, η λειοψήφια των οικονομικών στελεχών αυξανωρίζει ότι όλοι αναζητούν συχνότερα, ταχύτερα, συναφή και ακριβέστερα ενημέρωση. Κατά συνέπεια, οι οικονομικές υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες να αναζητούν διαρκώς τη χροσιτή μετάξύ ταχύτητας και ακριβείας της πληροφόρησης, καθώς και να διασφαλίζουν ότι η πληροφόρηση που παρέχουν είναι κατάλληλη για όλους τους διαφορετικούς σκοπούς.

3. Σε μια περίοδο όπου οι επιχειρήσεις προσηθούν να εξοικονομήσουν πόρους, η ανάγκη για αποδοτικότητα κατά την κατάσταση αναφορών από την οικονομική διεύθυνση είναι επιτακτική. Οι οικονομικές διευθνήσεις δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις αυξημένες ποσοτικά και ποιοτικά απαιτήσεις. Αυτό, όμως, μπορεί να επιτευχθεί με την αναβίωση (και επνοήση) των πληροφοριακών συστημάτων και τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών, ώστε η πληροφόρηση να είναι πιο εύρεως διαθέσιμη και συνεπώς, Ταυτόχρονα, η εύρεση του κατάλληλου αν-

της Χρησιμότητας Πινακίδων

Η Χριστιανή Πατωγίδου είναι Partner της EY Ελλάδας, επικεφαλής τμήματος Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Υπηρεσιών.

Η υιοθέτηση συνδεδεμένων αναφορών δεν θα σαρβάλει μόνο στην διαφάνεια, αλλά θα οδηγείται και στην λήψη ορθότερων επιχειρηματικών αποφάσεων.

αξιόπνη και ποιοτικά πληροφόρηση και φιλοδοξύν να το επιτύχουν. Αυτό θα βελτιώσει, επίσης, τις σχέσεις με τους επενδυτές και τις εποπτικές αρχές, τη λήψη αποφάσεων και γενικότερα την εικόνα της επιχείρησης. Στην πράξη, η υιοθέτηση των αναφορών απαιτεί συντονισμένα προσπάθεια, με πρώτα άμεσο βήματα να διεδομηθούν, την ακρίβεια και τη συνέπεια των δεδομένων/πληροφοριών και την επένδυση σε αλλαγές στα πληροφορικά συστήματα.

Μακροπρόθεσμα, η υιοθέτηση συνδεδεμένων αναφορών δεν θα συμβάλει μόνο στην διαφάνεια, αλλά θα οδηγήσει και στην λήψη ορθότερων επιχειρηματικών αποφάσεων. Το θέμα των αναφορών αντιμετωπίζεται λανθασμένα από πολλές επιχειρήσεις αποκλειστικά σαν ζήτημα συμμόρφωσης, ενώ στην πραγματικότητα αφορά οτιδήποτε της επιχείρησης αλλά και το σωστό διαχείριση της. Απαιτείται συνεπώς μια αλλαγή νοοτροπίας και μετατόπιση της έμφασης των αναφορών (reporting) προς την κατασκευή της εξεπληρότητας του στρατηγικού οράματος της επιχείρησης.

[SID-9302581]